

Henna Lepistö

NUORTEN ÄITIEN RYHMÄSTÄ TUKEA VANHEMMUUTEEN

Nuorten äitien vanhemmuuteen kasvamisen tukeminen

NUORTEN ÄITIEN RYHMÄSTÄ TUKEA VANHEMMUUTEEN

Nuorten äitien vanhemmuuteen kasvamisen tukeminen

Henna Lepistö

Opinnäytetyö

Kevät 2013

Hoitotyön koulutusohjelma

Oulun seudun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Hoitotyön koulutusohjelma, kättilö- ja terveydenhoitotyön suuntautumisvaihto

---

Tekijä: Henna Lepistö

Opinnäytetyön nimi: Nuorten äitien ryhmästä tukea vanhemmuuteen - Nuorten äitien vanhemmuuteen kasvamisen tukeminen

Työn ohjaajat: Pia Mäenpää ja Sanna Sandström

Työn valmistumisaika: Kevät 2013

Sivumäärä: 37 + 5 liitesivua

Opinnäytetyönä tekemäni tutkimus kuvaili Oulun Tyttöjen Talon nuorten äitien ryhmässä käyvien äitien kokemuksia vanhemmuuteen kasvamisen tukemisesta. Tutkimus tuotti tietoa, jonka avulla ryhmän toimintaa voidaan kehittää ja arvioida. Tutkimuksen toimeksiantaja oli Oulun Tyttöjen Talo.

Opinnäytetyöni oli laadullinen tutkimus. Tutkimukseeni osallistui kolme nuorten äitien ryhmässä käyvää äitiä. Tutkimusaineisto kerättiin teemahaastatteluilla, joiden avoimia kysymyksiä ohjasivat viitekehuksesta esille nousseet teemat. Haastattelut toteutettiin yksilöhaastatteluina kasvotusten. Aineisto on analysoitu aineistolähtöisesti sisällön analyysillä.

Tutkimustulosten mukaan äidit kokivat saaneensa nuorten äitien ryhmätapaamisista tukea vanhemmuuteensa monelle eri osa-alueelle. Tutkimustuloksista vanhemmuutta tukevina tekijöinä nousivat esille vertaistuki, ohjaajilta saatu tuki ja lapsen kehityksen tukeminen. Tutkimuksen mukaan ryhmätoimintaan toivottiin lisää käsillä tekemistä, kuten askartelua, lisää ohjattua iänmukaista toimintaa ja neuvoja lastenkasvatukseen. Myös erilaisten perherakenteiden huomioimista ja Tyttöjen Talon toiminnasta tiedottamisen kehittämistä toivottiin.

Opinnäytetyöstäni on hyötyä nuorten äitien ryhmän ohjaajille, sillä se tarjoaa tietoa, jonka avulla ohjaajat kykenevät kehittämään ryhmän toimintaa entistäkin paremmin ryhmäläisten toiveita ja tarpeita vastaavaksi. Ohjaajat voivat lisätä ryhmänohjauksen ja ryhmätapaamisten laatua, sekä tukea nuorten äitien vanhemmuuteen kasvamista paremmin. Opinnäytetyöstäni on hyötyä myös toimeksiantajalle, sillä he voivat tutkimukseni tuloksilla esimerkiksi osoittaa rahoittajilleen toimintansa hyödyllisyyttä.

Asiasanat: nuori äiti, vertaistuki, ryhmänohjaus, vanhemmuuden tukeminen

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Nursing and Health Care, Option of Midwifery and Public Health Nursing

---

Author: Henna Lepistö

Title of thesis: Support for Parenthood from Young Mothers' Group: Supporting Young Mothers' Growth Towards Parenthood

Supervisors: Pia Mäenpää & Sanna Sandström

Spring 2013

Number of pages: 37 + 5 appendix pages

The main purpose of the thesis was to describe young mothers' experiences of the support they have received for their growth towards parenthood from Oulun Tyttöjen Talo's (a place for 12-28 year old girls and women) young mothers group. The aims of the study were to be able to improve and evaluate the groups meetings. The assigner of the study was Oulun Tyttöjen Talo.

The study was a qualitative research. The data was collected by theme-based interviews and analyzed using the method of data-driven content analysis. The informants were three young mothers, who had participated in the young mothers group for several months.

The results of my thesis indicate that young mothers' group's meetings have supported it's participants' parenthood by several ways and that the participants are mostly happy with the groups meetings. Participants describe they have received emotional and intellectual support from group's instructors and from their peers. According to the study's results group's meetings also support child development.

Development proposals for group's meetings arose. It was suggested that different family structures would be taken into consideration and that Tyttöjen Talo should think about ways to improve their marketing. Mothers hoped for more activities for children of different ages. For example making handicraft was suggested. Mothers also hoped for more information about parenting.

The results of my thesis can be used to improve and evaluate Oulun Tyttöjen Talo's young mothers' groupmeetings. This thesis will benefit the assigner of the study and the instructors of the young mothers' group as it provides useful information about group's participants' experiences.

Keywords: young mother, peer support, steering group, supporting parenthood

SISÄLTÖ

SISÄLTÖ	4
1 JOHDANTO	5
2 VANHEMMUUS JA VANHEMMUUDEN TUKEMINEN	7
2.1 Vanhemmuus	7
2.2 Vanhemmuuteen kasvaminen	7
2.3 Vanhemmuuden tukeminen	9
3 RYHMÄNOHJAUS JA VERTAISTUKI	10
4 TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TUTKIMUSTEHTÄVÄT	12
5 TUTKIMUKSEN SUORITTAMINEN	13
5.1 Tiedonantajien valinta	13
5.2 Aineistonkeruu	14
5.3 Tutkimusaineiston analysointi	14
6 TUTKIMUSTULOKSET	17
6.1 Vanhemmuuden tukeminen	17
6.1.1 Vertaistuki	18
6.1.2 Ryhmän ohjaajan tuki	19
6.1.3 Lapsen kehityksen tukeminen	20
6.2 Kehittämissuhteita ryhmän toiminnalle	20
7 JOHTOPÄÄTÖKSET	23
8 POHDINTA	25
8.1 Tutkimuksen eettisyys	26
8.2 Tutkimuksen luotettavuus	28
8.3 Tulosten hyödynnettävyys ja kehittämissuhteet	29
8.4 Omat oppimiskokemukset ja jatkotutkimusehdotukset	31
LÄHTEET	33
LIITTEET	37

1 JOHDANTO

Vuonna 2010 194 alle 20-vuotiasta nuorta naista tuli ensi kertaa äidiksi Oulun yliopistollisessa sairaalassa, OYS:ssa. Yhteensä alle 20-vuotiaiden synnytyksiä OYS:ssa oli kyseisenä vuonna 216. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2012, hakupäivä 23.1.2013.)

Monet nuoret eivät saa raskauden varmistuttua tukea läheisiltään (Berthound, Ermisch, Franesconi, Liao, Pevalin, & Robson 2004, 1, hakupäivä 28.5.2012; Lings & Seamark 2004, hakupäivä 28.5.2012). Mikäli nuori ei saa tukea perheeltään tai muilta aikuisilta, on todennäköisempää, ettei nuori syö, liiku ja lepää riittävästi. Heillä myös raskaudenaikainen seuranta jää tavallista useammin riittämättömäksi ja epäsäännölliseksi. (Nihira 2010, hakupäivä 17.5.2012; Berthound ym. 2004, hakupäivä 28.5.2012.)

Nuorilla raskaana olevilla ja synnyttäneillä yksinäisyyden, eristyneisyyden ja pelokkuuden tunteet ovat yleisiä. Myös mielenterveysongelmat ovat tavallista yleisempiä nuorena äidiksi tulleilla. Etenkin nuoret, jotka eivät saa henkistä ja käytännön tukea vanhemmiltaan, poikaystävältään tai tämän vanhemmilta tarvitsevat tukea hoitohenkilökunnalta ja vertaisiltaan. (Nihira 2010, hakupäivä 17.5.2012; Berthound ym. 2004, hakupäivä 28.5.2012.)

Vanhemmuuteen kasvaminen on prosessi, eräänlainen siirtymävaihe, joka on yksi aikuiselämän keskeisistä kehityshaasteista (Siirtymä vanhemmuuteen. 2012. Hakupäivä 29.8.2012). Vanhemman tehtäviin kuuluu huolehtia lapsen hyvinvoinnista, kehityksestä ja tarpeista (Antikainen & Leskio 2008, hakupäivä 29.8.2012). **Vanhemmuuden tukeminen** on yhteiskunnallinen tehtävä, josta on säädetty myös lastensuojelulaissa (Lastensuojelulaki 417/2007 1:3a§). Vanhemmuuden tukeminen on tärkeää, sillä osa vanhemmista kokee vanhemmuuteen siirtymisen haasteellisena (Siirtymä vanhemmuuteen. 2012. Hakupäivä 29.8.2012). Etenkin ensimmäistä lastaan odottavat parit odottavat saavansa tukea elämäntilanteen muutosvaiheen keskellä. (Kaltiala-Heino, Kangaspunta, Kilkku & Punamäki 2005, hakupäivä 29.8.2012.)

Oulun Tyttöjen Talon **nuorten äitien ryhmä** on alle 21-vuotiaille raskaana oleville ja synnyttäneille nuorille naisille tarkoitettu ryhmä, jonka toiminta tähtää äitiyden ja varhaisen

vuorovaikutuksen vahvistamiseen, sekä terveiden perhemallien muodostumisen tukemiseen (Oulun seudun setlementti ry 2012, hakupäivä 20.7.2012; Torikka 2012, 20). Ryhmän tapaamiset suunnittelee ja ryhmätilanteen kulkua ohjailee Tyttöjen Talolla työskentelevä kättilö. Oulun Tyttöjen talon nuorten äitien ryhmätapaamisiin osallistui vuonna 2012 arviolta kymmenen nuorta ryhmäkertaa kohden. (Koskela 23.4.2012, keskustelu.)

Tutkimuksen tarkoituksena on kuvailla nuorten äitien kokemuksia vanhemmuuteen kasvamisen tukemisesta. Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa tietoa, jonka avulla voidaan kehittää ja arvioida nuorten äitien ryhmän toimintaa. Tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää myös Tyttöjen Talon toiminnan raportoinnissa. (Koskela 10.4.2012, keskustelu.) Tutkimuksen tekeminen tuo minulle tulevana kättilö-terveydenhoitajana asiantuntijuutta nuorista äideistä ja heidän tarpeistaan. Oulun Tyttöjen Talon nuorten äitien ryhmän toiminta on asiakaslähtöistä, jolloin asiakkaiden osallisuuden tuominen nykyisen toiminnan arviointiin on mielekästä.

Tutkimusaineisto kerättiin nauhoitettavien teemahaastatteluiden avulla. Tiedonantajia tutkimuksessa on kolme. Haastattelutilanteet toteutettiin Oulun Tyttöjen Talon tiloissa yksilöhaastatteluina. Kerätty aineisto on analysoitu aineistolähtöisesti sisällön analyysillä.

2 VANHEMMUUS JA VANHEMMUUDEN TUKEMINEN

2.1 Vanhemmuus

Vanhemmuuteen kuuluu lapsen huoltajana oleminen, tämän kehityksen turvaaminen ja lapsen tarpeista huolehtiminen. Vanhemman tulisi rakastaa ja arvostaa lasta, sekä asettaa lapselle tarvittavia rajoja. Vanhemman tehtävä on myös opettaa lapselle ihmissuhdetaitoja ja hyödyllisiä asioita elämästä. Vanhemmuuteen kuuluvat asiat huomataan ja opitaan usein arkisten asioiden äärellä, kantapään kautta tai niin sanotun maalaisjärjen avulla. Myös kokeneempien vanhempien ja asiantuntijoiden ohjeita voidaan hyödyntää. (Antikainen & Leskio 2008, hakupäivä 29.8.2012.)

Leikkiminen on lapselle tärkeää, sillä lapsi oppii monia edellä mainittuja tärkeitä taitoja leikin kautta. Leikki kehittää lapsen emotionaalisia, sosiaalisia ja kognitiivisia taitoja. Leikkiessään lapsi oppii esimerkiksi tunteiden säätelyä ja oppii vastaanottamaan empatiaa toisilta leikkijöiltä. Leikki opettaa lapselle myös sosiaalisia vuorovaikutustaitoja, moraalialia ja arvoja. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2012, hakupäivä 10.12.2012.)

2.2 Vanhemmuuteen kasvaminen

Vanhemmuuteen kasvaminen tai vanhemmuuteen siirtyminen nähdään äidin tai isän rooleihin kasvamisena. (Antikainen & Leskio 2008, hakupäivä 29.8.2012). Vanhemmaksi tuleminen on murrosvaihe elämässä. Tämä vanhemmuuteen siirtyminen on jokaiselle omanlainen kokemus. (Väestöliitto 2012, hakupäivä 29.8.2012.) Vanhempi muodostaa lapseen suhteen ja ottaa tämän osaksi elämäänsä, sekä kantaa tästä vastuun. Esikoista odottaessa miehestä ja naisesta tulee vanhemmat. Jo aikaisemmin lapsia saaneet valmistautuvat ottamaan vastaan uutta perheenjäsentä ja valmistautuvat tämän vanhemmiksi. Odotusaika on otollista aikaa henkisen vanhemmaksi kypsymisen kannalta. (Antikainen & Leskio 2008, hakupäivä 29.8.2012; Kersanen 2012, hakupäivä 29.8.2012.)

Vanhemmuuteen siirtyminen on yksi aikuiselämän keskeisistä kehityshaasteista ja koostuu monista eri vaiheista. Vanhemmuuteen siirtymän vaiheita ovat raskauden suunnittelu,

raskausaika, syntymä ja synnytyskokemus, sekä vastasyntyneen kanssa elämään oppiminen. Osalla vanhemmuuteen siirtymä tuntuu luontevalta, toiset taas kokevat tämän haasteellisena. (Väestöliitto 2012, hakupäivä 29.8.2012.)

Vanhemmuuteen kasvamisen prosessi alkaa jo lapsuusiässä. Lapsena omilta vanhemmilta saatu esimerkki vaikuttaa usein tavalla tai toisella oman vahvemmuuden kehittymiseen. Jos omilta vanhemmilta on saanut hyvää hoivaa ja huolenpitoa, voi heidän toimistaan poimia haluamia asioita omaan vanhemmuuteensa. Jos taas omaan lapsuuteen liittyy vaikeita asioita, voi tuleva vanhempi kääntää asiat positiivisiksi toimimalla toisin. Vanhemmuuden kasvuprosessi jatkuu koko elämän ajan. Tasaveroinen parisuhde jossa asioista voidaan puhua avoimesti, antaa tukea ja varmuutta äidin ja isän rooleihin kasvamisessa. (Antikainen & Leskio 2008, hakupäivä 29.8.2012; Kersanet 2012, hakupäivä 29.8.2012.)

Lingsin & Seamarkin (2004, hakupäivä 28.5.2012) tutkimuksen mukaan suurin osa teiniäitien raskauksista oli suunnittelemattomia. Osalle raskaus kuitenkin oli joko suunniteltu tai toivottu. Tutkimuksen mukaan suurin osa äideistä koki jo raskausaikana odottavansa äitiyttä, ja kertoi kiintymyksen vauvaan syventyneen vauvaan välittömästi syntymän jälkeen. Myös ne nuoret äidit, joiden lähtökohta raskauteen oli negatiivisempi, puhuivat myöhemmin teiniraskaudesta positiivisena tapahtumana, ja kertoivat kokevansa lapsen syntymän vaikuttaneen heihin positiivisesti. Negatiiviset kokemukset vanhemmuudesta liittyvät nuorilla äideillä etenkin sosiaaliseen eristyneisyyteen, eivät niinkään itse lapsen saamiseen tai raskauteen (Austerberry, Clemens, Elbourne, Oakley, Sawtell & Wiggins 2007, hakupäivä 29.5.2012).

Lapsen syntyminen ja vanhemmuus herättää miltei kaikissa tulevissa vanhemmissa monenlaisia, ristiriitaisiakin tunteita. Tulevat vanhemmat saattavat olla epävarmoja äiteinä ja isinä tai pohtia joutuvatko luopumaan vapaa-ajastaan. Myös ystäväpiirissä, parisuhteessa tai perheessä asetelmat saattavat muuttua. Asetelmaa on kyettävä väljentämään niin, että tilaa uudelle perheenjäsenelle löytyy. Vanhempien tulee samanaikaisesti luoda rakastava suhde syntyvään lapseen, että ylläpitää rakastavaa suhdetta muihin perheenjäseniin. (Antikainen & Leskio 2008, hakupäivä 29.8.2012.) Vanhempien on hyvä miettiä heissä heränneitä ajatuksia yhdessä jo ennen lapsen syntymää. (Väestöliitto 2012, hakupäivä 29.8.2012).

2.3 Vanhemmuuden tukeminen

Vanhemmuuden tukeminen kuuluu lastensuojelulain mukaan yhteiskunnallisiin tehtäviin (Lastensuojelulaki 417/2007 1:3a§). Lapsen hyvinvoinnin kannalta suojaavana tekijänä pidetään lasten fyysisistä ja emotionaalisista tarpeista huolehtimista, sekä lapsen ja vanhemman välistä turvallista kiintymyssuhdetta. Turvallinen kiintymyssuhteen muodostumiselle on tärkeää lapsen ja vanhemman välinen hyvä vuorovaikutussuhde. Lasten ja vanhempien välistä vuorovaikutusta voidaan vahvistaa tukemalla vanhempia rooleissaan ja antamalla vanhemmille tietoa lasten tarpeista. (Kalland 2006, hakupäivä 1.10.2012.)

On todettu, että nuorena vanhemmaksi tulleilla voi olla erilaiset tiedon tarpeet kuin vanhempana vanhemmaksi tulleilla. Nuorten elämäntyöli kaipaa usein muutoksia raskauden alkamisen jälkeen. Nuoren kanssa on hyvä keskustella ravitsemuksesta, päihteistä ja tupakoinnista, koulusta, raha-asioista, sekä läheisistä ihmissuhteista. (Medical resources 2009, hakupäivä 17.5.2012.)

Perheiden omia voimavaroja tukemalla on mahdollista ehkäistä ongelmien ja häiriöiden syntymistä. Panostamista tarvitaan perheiden tukemiseen ja häiriöiden ehkäisyyn jo pikkulapsivaiheessa, jolloin ennaltaehkäisevä työ on tutkitusti tehokkainta. Tällä hetkellä valitettava tosiasia on, että ennaltaehkäisevä ja hyvinvointia edistävä hoitotyö on jäänyt kiireellistä puuttumista vaativan työn jalkoihin. Lapsiperheille suunnattuihin peruspalveluihin, kuten kunnan järjestämiin neuvolaan, päivähoitoon, sosiaalipalveluihin ja kouluun, tulisi kiinnittää entistä enemmän huomiota. Peruspalveluiden tarkoitus on ennen kaikkea löytää ja tukea perheiden omia voimavaroja. Viime aikoina lasten ja lapsiperheiden lisääntynyt pahoinvointi on herättänyt huolta. (Kaltiala-Heino ym. 2005, hakupäivä 29.8.2012.)

Nykyään vanhemmat osaavat hakea tietoa asioista, jotka kokevat tärkeiksi. Vanhemmat eivät enää niinkään kaipaa asiantuntijan neuvoja, vaan toivovat mahdollisuutta jakaa tunteuksiaan ja kokemuksiaan. Etenkin ensimmäistä lastaan odottavat parit odottavat saavansa tukea elämäntilanteen muutosvaiheen keskellä. (Kaltiala-Heino ym. 2005, hakupäivä 29.8.2012.)

3 RYHMÄNOHJAUS JA VERTAISTUKI

Ryhmäohjauksen hyödyistä puhutaan terveydenhuollossa yhä enemmän. Se säästää aikaa ja rahaa, sekä voi tarjota ohjaajalle uusia ajatuksia ja työtapoja. Mittaamattoman hyödyn ryhmäohjauksesta saavat kuitenkin ryhmäläiset. Osanottajat voivat oppia toisiltaan taitoja ja omaksua toistensa tapoja. Ryhmätapaamiset voivat myös tukea verkostoitumisessa. (Kaltiala-Heino ym. 2005, hakupäivä 29.8.2012.) Osanottajat oppivat toisiltaan myös ongelmanratkaisutaitoja ja saavat erilaisia näkökulmia. Ryhmäläiset voivat antaa ja saada vertaistukea, mikä ei ole mahdollista yksilöohjauksessa. (Kettunen, Laitinen-Väänänen, Mäkelä, Vänskä 2011, 87-88, 92.)

Vertaistuki tarkoittaa vertaisien eli samankaltaisessa elämäntilanteessa olevien, tasa-arvoisten ihmisten antamaa vastavuoroista ja vapaaehtoista kokemuksien ja tiedon jakamista. (Hasila 2007, hakupäivä 19.5.2012). Tarve vertaistukeen perustuu yksilön luontaiseen tarpeeseen saada ja antaa tukea, vertailla omia kokemuksiaan ja omaa elämäntilannettaan. Sosiaaliseen verkostoon tulisikin kuulua ihmisiä, jotka jakavat yhteiset kokemukset ja voivat vastavuoroisesti tukea toisiaan. (Kukkurainen 2007, hakupäivä 28.9.2012.)

Vertaiset voivat olla eri vaiheissa samankaltaista elämäntilannetta, jolloin omaan tilanteeseen saa uutta perspektiiviä ja mahdollisesti jopa kokonaan uuden näkökulman (Huuskonen 2012, hakupäivä 28.9.2012). Vertaistuen kautta ihminen saa tilanteeseensa liittyvää tietoa ja käytännön vinkkejä, joiden avulla arjesta selviytyminen voi helpottua. Vertaistukitoiminta tuo sisältöä elämään, yhdessä tekemistä ja ystäviä. Vertaistuen avulla ihminen voi myös löytää omat voimavaransa ja vahvuutensa, sekä ottaa vastuun omasta elämästään. Vertaistukiryhmästä voi saada myös positiivista sosiaalista painetta muuttaa omaa terveystyttäytymistään terveyttä edistävään suuntaan. Ihminen saattaa alkaa toimimaan terveellisemmin ja välttämään kuormitustekijöitä. (Kukkurainen 2007, hakupäivä 28.9.2012.)

Ryhmämuotoinen toiminta on nostanut suosiotaan paitsi terveydenhuollossa, myös vanhempien keskuudessa. Ryhmätoiminnasta on raportoitu pääasiassa positiivisia vaikutuksia. Vanhemmat kertovat vertaistukiryhmätoiminnan lisänneen heidän hyvinvointiaan. Vanhemmat ovat kokeneet tärkeänä muiden samassa elämäntilanteessa olevien vanhempien tapaamisen. Vanhempien

mukaan ryhmissä jaetut tarinat auttavat oman elämän ja arjen hallinnassa. Äidit ovat kokeneet saaneensa ryhmätoiminnasta henkistä ja emotionaalista tukea. Äitien mukaan mahdollisuus puhua vaivaavista asioista tuo helpotusta yksinäisyyteen ja mahdollisuus jakaa iloa ja mielihyvää tuottavia asioita vanhemmuudesta auttaa jaksamaan. (Kaltiala-Heino ym. 2005, hakupäivä 29.8.2012; Mannerheimin lastensuojeluliitto 2009, hakupäivä 1.10.2012)

Äitiysneuvolat ovat järjestäneet jo pitkään perhevalmennusta ryhmämuotoisena. Lastenneuvoloissa ryhmätoiminta on kuitenkin yksi vähiten käytössä olevista työmenetelmistä. 80% äideistä ja miltei puolet isistä olisi kuitenkin halukas ryhmätoiminnan jatkumiseen myös lastenneuvolan puolella. Ryhmätapaamisten avulla vanhemmat ovat voineet muodostaa sosiaalisia kontakteja samassa elämäntilanteessa oleviin ja näiden uusien ihmissuhteiden kautta he ovat saaneet tarpeellista tietoa ja kaipaamaansa tukea. (Kaltiala-Heino ym. 2005, hakupäivä 29.8.2012).

Vertaistuki ja ammattiapu tulee erottaa toisistaan. Ne ovat eri asioita, mutta voivat toimia rinnakkain ja tukea toinen toistensa vaikutuksia. Ammatilainen voi toimia esimerkiksi vertaistukitoiminnan käynnistäjänä tai vertaistukiryhmän ohjaajana, kuitenkin tasa-arvoisena osajanoittajien kanssa (Huuskonen 2012, hakupäivä 28.9.2012; Kettunen 2011, 92 - 93). Ryhmänohjaus vaatii erityistä ammattitaitoa muun muassa ryhmäprosessien tuntemuksesta (Kettunen ym. 2011, 20).

Ammattilaisen ohjaajan rooli osana vertaistukiryhmän toimintaa on luoda ryhmälle turvalliset puitteet, rohkaista kokemusten jakamiseen ja antaa kokemusasiantuntijuudelle tilaa (Huuskonen 2012, hakupäivä 28.9.2012). Melbournen yliopiston toteuttaman tutkimuksen mukaan nuorten äitien ryhmissä käyvien äitien mielestä hyvä ryhmänohjaaja kuuntelee ja tukee, on ystävällinen, helposti lähestyttävä, kannustava ja tietäväinen, sekä antaa ohjausta ja vahvistaa nuoren naisen asemaa ja kokemusta äitinä olemisesta nuorta samalla kunnioittaen (Keys 2008, 2, hakupäivä 19.5.2012).

4 TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TUTKIMUSTEHTÄVÄT

Tutkimuksen tarkoituksena on kuvailla nuorten äitien kokemuksia vanhemmuuteen kasvamisen tukemisesta. Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa tietoa, jonka avulla voidaan kehittää ja arvioida nuorten äitien ryhmän toimintaa. Tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää myös Tyttöjen Talon toiminnan raportoinnissa. (Koskela 10.4.2012, keskustelu.) Tutkimuksen tekeminen tuo minulle tulevana kättilö-terveydenhoitajana asiantuntijuutta nuorista äideistä ja heidän tarpeistaan.

Tutkimuksen avulla haen vastausta seuraaviin tutkimustehtäviin:

1. Millaisia kokemuksia äideillä on vanhemmuuden tukemisesta nuorten äitien ryhmässä?
2. Millaisia näkemyksiä äideillä on nuorten äitien ryhmän toiminnan kehittämistarpeista?

5 TUTKIMUKSEN SUORITTAMINEN

5.1 Tiedonantajien valinta

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tarkoituksena ei ole etsiä tutkimusaineistosta yhteneväisyyksiä, eikä haastateltavien lukumäärä tästä syystä ole tutkimuksen onnistumisen kannalta olennaista. Tutkijan on olennaista pohtia jokaisen haastattelun jälkeen, saadaanko kerätyn aineiston perusteella vastaukset asetettuihin tutkimuskysymyksiin. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 183-184.) Ensimmäisen haastattelutilanteen jälkeen arvioin kuinka monta haastattelua tulisin vielä tarvitsemaan saadakseni riittävän kattavan tutkimusaineiston, josta löytyisi vastaukset asettamiini tutkimuskysymyksiin. Asetetut tutkimuskysymykset olivat laajoja ja uskoin ryhmäläisillä olevan runsaasti erilaisia kokemuksia ja mielipiteitä jaettavana. Tästä syystä pyrin löytämään tutkimusta varten kolme, ensisijaisesti jo keväällä 2012 nuorten äitien ryhmässä käynyttä äitiä.

Tutkimukseen osallistujat löytyivät nuorten äitien ryhmätapaamisen kautta. Vapaaehtoisia haastateltavia ei ilmoittautunut suoraan minulle, joten ryhmän ohjaaja kysyi kohdistetusti pidempään ryhmässä käyneiltä äideiltä, olisiko heillä kiinnostusta suostua haastateltaviksi tutkimustani varten. Kaksi ensimmäistä vapaaehtoista haastateltavaa löytyi ryhmänohjaajan avustuksella nopeasti, mutta kolmatta jo pidempään ryhmässä käynyttä halukasta ei löytynyt. Tämän vuoksi siirryin etsimään vapaaehtoista haastateltavaa ryhmänohjaajan avustuksella uudemmista ryhmäläisistä. Uudemmissa ryhmäläisistä kolmas haastateltava löytyi nopeasti. Kaksi haastateltavista oli haastatteluhetkellä käynyt Tyttöjen Talolla ja nuorten äitien ryhmässä jo vuosia, yksi haastatteluhetkellä vasta noin 2kk.

Haastateltavat ovat iältään 20–24-vuotiaita. Nuorin haastateltavien lapsista on alle vuoden ja vanhin yli 2-vuotias. Ennen haastattelutilannetta osallistujat saivat tutustua tutkimuksen saatekirjeeseen (liite 1), jossa kerroin tarkemmin tutkimuksesta ja haastattelutilanteesta. Kerroin myös suullisesti haastateltavan mahdollisuudesta keskeyttää haastattelutilanne näin halutessaan. Kerroin myös miksi haastattelutilanteet nauhoitetaan ja milloin arviolta tuhoan tutkimusaineiston. Pyysin osallistujilta myös kirjallisen suostumuksen haastateltavana olemisesta ja haastattelutilanteiden nauhoittamisesta.

5.2 Aineistonkeruu

Tutkimuksen aineisto kerättiin nauhoitettavien teemahaastattelujen avulla. Valitsin teemahaastattelun aineistonkeruumenetelmäksi, sillä se on menetelmänä joustava, ja kykenin muokkaamaan haastattelutilannetta haastateltavan ehdoilla. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 48). Teema-alueiksi valikoituivat 1) Taustatiedot, 2) Vanhemmuus, 3) Nuorten äitien ryhmän vaikutus vanhemmuuteen, 4) Hyvää nuorten äitien ryhmän toiminnassa ja 5) Kehitettävää nuorten äitien ryhmän toiminnassa. Haastattelutilanteet nauhoitettiin, jotta haastattelutilanteet sujuisivat nopeasti ja katkoitta (Hirsjärvi & Hurme 2000, 92). Yksilöhaastatteluun päädyin, sillä useampia henkilöitä samanaikaisesti haastateltaessa ryhmädynamiikka ja valtahierarkia vaikuttavat siihen, miten haastateltavat vastaavat kysymyksiin (Hirsjärvi & Hurme 2000, 63).

Toteutin haastattelut kahden viikon aikana Oulun Tyttöjen Talon tiloissa, nuorten äitien ryhmätapaamisten aikana. Haastattelutilaksi valitsin ryhmätiloista erillään olevan, suljetun huoneen. Ohjaajat pystyivät tarvittaessa hoitamaan haastateltavien lapsia haastattelutilanteiden ajan. Yhdellä haastateltavista oli lapsi koko haastattelun ajan mukanaan, yhdellä ei ollut lasta lainkaan mukana haastattelutilanteessa ja yhdellä haastateltavista lapsi oli mukana haastattelun alkuvaiheessa.

Haastattelutilanteet nauhoitettiin ääninauhurilla. Pyysin jokaista haastateltavaa allekirjoittamaan tiedonantajan suostumuslomakkeen ennen haastattelutilanteen aloittamista. Haastattelutilaan siirryttyämme asetuin suhteessa haastateltavaan siten, etten istu suoraan häntä vastapäätä. Nauhurin asetin hieman sivuun haastavan näkökentästä. Laitoin nauhurin päälle heti haastattelutilaan asetettuumme. Keskustelimme kuitenkin hetken ennen varsinaisen haastattelutilanteen alkamista tutkimuksen kannalta ei-olennaisista asioista, jotta saavuttaisimme rentoutuneen ilmapiirin ennen kun alkaisimme keskustella varsinaisesti tutkimuskysymyksiin liittyvistä teemoista.

5.3 Tutkimusaineiston analysointi

Tallennettu laadullinen aineisto, kuten esimerkiksi haastattelutilanteen nauhoitus, on usein tarkoituksenmukaista kirjoittaa puhtaaksi sanallisesti. Tätä aineiston auki kirjoittamista kutsutaan litteroinniksi. Aineiston työstäminen tulee aloittaa mahdollisimman pian aineistonkeruun jälkeen.

(Hirsjärvi ym. 2009, 223.) Aloitin haastattelutilanteiden nauhoitusten litteroin välittömästi aineistonkeruun jälkeen. Aineiston litterointi ja jäsentely valmistui kahden viikon kuluessa ensimmäisestä haastattelutilanteesta. Nauhoittamani haastattelutilanteet kestivät noin kaksikymmentä minuuttia jokainen. Yhteensä nauhoitettua haastatteluaineistoa syntyi vajaa tunti. Litteroitua aineistoa syntyi kolmesta haastattelusta yhteensä 14 sivua.

Analysoin tutkimuksen aineiston sisällön analyysillä aineistolähtöisesti. Sisällön analyysiä voidaan käyttää, kun halutaan saada kuvaus tutkittavasta ilmiöstä tiivistetyssä ja yleisessä muodossa. Sisällön analyysissä voidaan edetä joko aineistolähtöisesti eli induktiivisesti, tai lähtien jostain aikaisemmasta käsitejärjestelmästä eli deduktiivisesti. Sisällön analyysiä käytettäessä ensimmäinen analyysin vaihe on analyysiyksikön määrittäminen. Analyysiyksikkö määräytyy tutkimustehtävästä ja aineistosta käsin ja tarkoittaa tapauksessa ilmenevää rajattua ilmiötä. (Kyngäs & Vanhanen 1999, 4-5.) Määritin tutkimukseni analyysiyksiköksi: Vanhemmuuden kehittyminen Tyttöjen Talolla.

Seuraava vaihe analyysiyksikön valitsemisen jälkeen on aineiston läpi lukeminen. Useiden lukukertojen tarkoituksena on luoda pohja analyysille. (Kyngäs & Vanhanen 1999, 5.) Litteroituani nauhoitteet, tulostin syntyneen kirjallisen aineiston ja luin aineistoa läpi useaan kertaan.

Aineistolähtöinen analysointiprosessi on aineiston pelkistämistä, ryhmittelyä ja abstrahointia eli käsitteellistämistä. Pelkistämällä tarkoitetaan tutkimustehtävän kannalta oleellisten ilmausten muuntamista pelkistetympään muotoon, säilyttäen kuitenkin mahdollisimman tarkkaan aineistossa käytetyt termit. (Kyngäs & Vanhanen 1999, 5-6.) Lukiessani aineistoa läpi, alleviivasin haastattelutilanteiden tulosteista mielestäni tutkimustehtävän kannalta oleelliset otteet, ja muodostin näistä pelkistetyt ilmaukset.

Ryhmittely tarkoittaa pelkistettyjen ilmauksien ryhmittelyä. Ryhmittely tapahtuu siten, että tutkija etsii pelkistetyistä ilmauksista eroavaisuuksia ja yhtäläisyyksiä ja yhdistää sitten samaa tarkoittavat ilmaisut ryhmiksi. Muodostetut ryhmät nimetään sisältöä kuvaavasti. (Kyngäs & Vanhanen 1999, 5-6.) Siirsin kaikista haastatteluista muodostamani pelkistetyt ilmaukset samaan tekstitiedostoon helpottaakseni ilmausten ryhmittelyä. Luin pelkistetyt ilmaukset useaan kertaan etsien niistä yhtäläisyyksiä. Merkitsin samankaltaiset ilmaukset eri värein ja yhdistelin ilmaukset värien mukaisesti ryhmiin. Lopuksi nimesin ryhmät sisältöjä kuvaaviksi ja tarkistin, kuuluvatko

ilmaukset varmasti mielestäni antamieni nimien alle. Nimitän näin muodostuneita ryhmiä tutkimuksessani aineiston alaluokiksi. Alaluokkia syntyi yhteensä kahdeksantoista.

Sisällön analyysin analyysiprosessiin kuuluu aineiston abstrahointi eli käsitteellistäminen. Aineiston abstrahointi alkaa jo ryhmittelyvaiheessa. Sen tarkoituksena on muodostaa kuva tutkimuskohteesta yleiskäsitteiden avulla. Abstrahointiin kuuluu samansisältöisten kategorioiden yhdistäminen ja yhdistettyjen kategorioiden nimeäminen sisältöjä kuvaaviksi. Abstrahointia jatketaan yhdistelemällä kategorioita niin pitkälle kuin se on tutkijan mielestä sisällön kannalta mielekästä. (Kyngäs & Vanhanen 1999, 6-7.) Muodostettuani ja nimettyäni alaluokat, tarkastelin niitä etsien niistä sisällöllisiä yhtäläisyyksiä. Etenin aineiston abstrahoimisessa yhdistämällä samansisältöiset alaluokat kolmeksi yläluokaksi ja nimeämällä muodostamani yläluokat sisältöjä kuvaavaksi. Jatkoin edelleen abstrahoimista etsimällä yläluokista sisällöllisiä yhtäläisyyksiä. Lopulta aineisto tiivistyi kahdeksi pääluokaksi (Liite 3).

Suora otos haastattelusta:

"Joo ku me aika monen kanssa käydään niinku ihan kahvilla niinku ihan tämän ryhmän ulkopuolellaki. Ja niinku käydään toistemme luona kahvittelemassa ja lapset saa leikkiä sillä aikaa."

→

Pelkistetty ilmaus:
Käydään kahvilla ryhmän ulkopuolella.

→

Alaluokka:
Vapaa-ajanvietto yhdessä

→

Yläluokka:
Vertaistuki

→

Pääluokka:
VANHEMMUUDEN TUKEMINEN

KUVIO 1. Esimerkkikaavio aineiston luokittelusta.

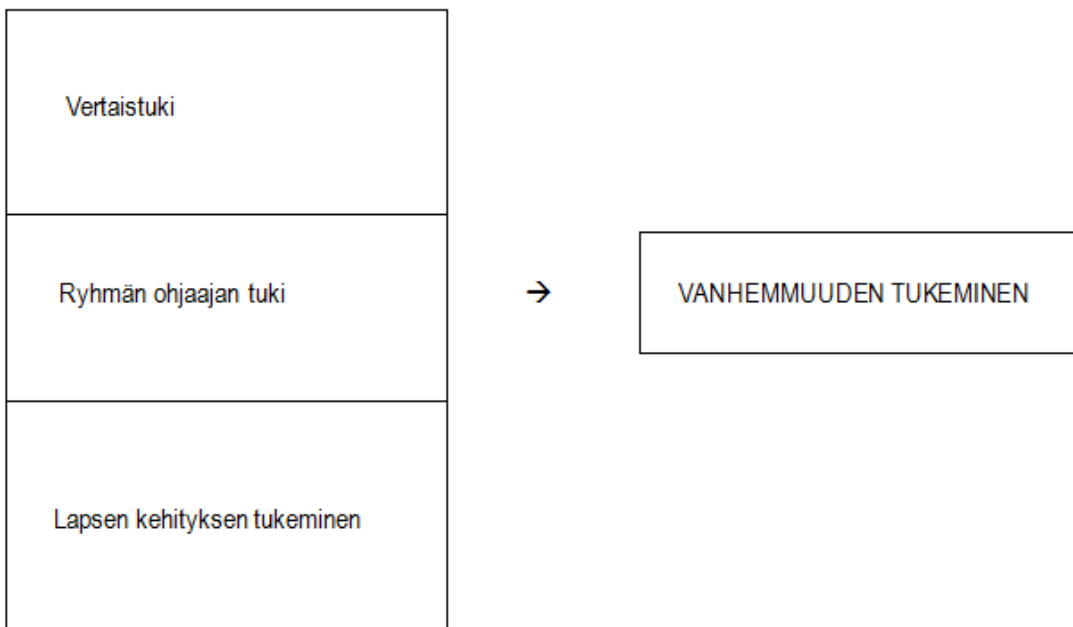
6 TUTKIMUSTULOKSET

Esittelen tutkimuksen tulokset aineiston luokittelusta muodostuneiden luokkien mukaisesti edeten. Pääluokiksi aineiston abstrahoimisen jälkeen muodostuivat 1) Vanhemmuuden tukeminen ja 2) Kehittämisehdotuksia ryhmän toiminnalle. Pääluokka numero yksi koostuu kolmesta, vanhemmuuden tukemista kuvaavasta yläluokasta, jotka jokainen pitää sisällään 4-5 alaluokkaa. Toinen pääluokka muodostuu suoraan viidestä alaluokasta.

Olen käyttänyt tutkimusraportissani autenttisia eli muuttamattomia lainauksia tutkimustuloksia selittämään ja havainnollistamaan. Näistä lainauksista olen poistanut tunnistetiedot suojatakseni haastateltavien anonymiteettiä.

6.1 Vanhemmuuden tukeminen

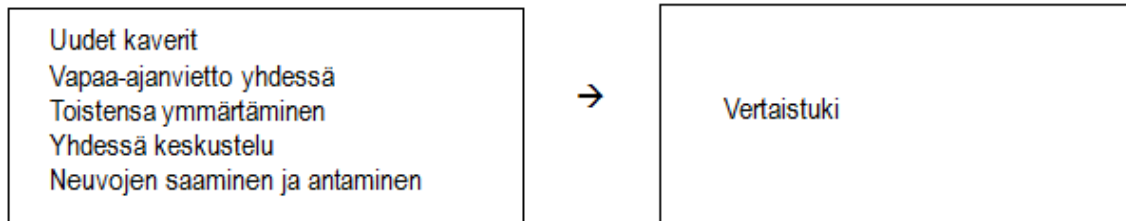
Vanhemmuuden tukeminen on yksi aineiston kahdesta pääluokasta. Se muodostuu kolmesta yläluokasta: 1) Vertaistuki, 2) Ryhmän ohjaajan tuki ja 3) Lapsen kehityksen tukeminen (Kuvio 2). Yläluokat puolestaan muodostuvat samansisältöisistä alaluokista (Liite 2).

KUVIO 2. Aineiston luokittelutaulukko – yläluokista pääluokka.

6.1.1 Vertaistuki

Yläluokka ”Vertaistuki” koostuu viidestä yhdistetystä alaluokasta. Nämä alaluokat ovat: uudet kaverit, vapaa-ajanvietto yhdessä, toistensa ymmärtäminen, yhdessä keskustelu ja neuvojen saaminen ja antaminen.

KUVIO 3. Alaluokista yläluokka – vertaistuki.

Tutkimustulosten mukaan ryhmäläiset kokivat tärkeäksi muiden ihmisten tapaaminen. Ryhmäläiset kertoivat saaneensa uusia kavereita nuorten äitien ryhmän kautta.

”No ku on kumminki niitä kohtalontovereita ja silleen että.. Hirveesti oon saanu uusia kavereita täältä.”

Osa ryhmäläisistä viettää myös vapaa-aikaa yhdessä. Ryhmäläiset kokivat, että lapsia saaneille ystäville on helppo mennä kyläilemään. Osalla ei ollut ystäväpiirissään lapsen saaneita tuttavuuksia ennen nuorten äitien ryhmää.

Tutkimustulosten mukaan itse äitiyden kokeneet ystävät ymmärsivät ryhmäläisiä ja heidän elämäntilannettaan paremmin kuin vielä lapsettomat ystävät. Haastateltujen kokemus oli, että ryhmäläiset ymmärtävät toisiaan. Tutkimustulosten mukaan ryhmäläiset keskustelevat toistensa kanssa ja voivat kertoa toisilleen myös kielteisistä tunteistaan. Haastatellut kertoivat myös saavansa neuvoja muilta ryhmän äideiltä.

6.1.2 Ryhmän ohjaajan tuki

Yläluokka ”Ryhmän ohjaajan tuki” koostuu neljästä yhdistetystä alaluokasta. Nämä alaluokat ovat kuuntelu, välittäminen, keskustelu ja neuvonta (Kuvio 4).

KUVIO 4. Alaluokista yläluokka – Ryhmän ohjaajan tuki.

Tutkimustulosten mukaan ryhmäläiset pitävät nuorten äitien ryhmän ohjaajista. Ryhmän ohjaajat välittävät lapsista ja ryhmäläisten esittämistä kysymyksistä. Tutkimustulosten mukaan ryhmäläiset kokevat voivansa puhua ohjaajille avoimesti ja pelkäämättä tulevansa tuomituiksi. Ryhmän ohjaajat kuuntelevat ja heidän kanssaan voi keskustella.

”Osataan yhdessä miettiä, että mitä tässä tilanteessa kannattais tehdä. Siitä mä ainaki tykkään. Niitten kanssa voi puhua ihan kaikesta.”

Äidit ovat saaneet ryhmän ohjaajilta tietoa, apua, tukea ja neuvoja. Raskausaikana ryhmäläiset kertoivat saaneensa tietoa ruokailuista ja siitä, mitä synnytyksessä tapahtuu. Synnyttäneiden ryhmässä puolestaan kerrottiin ohjaajien antaneen apua, tukea ja neuvoja muun muassa pullosta pois pääsemiseen, sekä lapsen nukkumis- ja hammasongelmiin.

”Mitä nyt on ikinä tullu mieleen niin on saanu apua sitte. Kaiken maailman vaippaihottumat ynnä muuta on käyty läpi.”

Ohjaajat ovat opettaneet myös loruleikkejä ja turvallisuus- ja elvytysasioista. Eräs äiti kertoi, että ryhmässä opetetut ensiaputaidot osoittautuivat hänelle erittäin tärkeiksi:

”Se oli just niinku että sitä edellisellä kerralla oltiin täällä oltu sitä ensiapujuttua, että mitä tehään jos toinen tukehtuu. Sitte oliko se seuraava päivä ku se tukehtu siihen porkkanaan. Oli siinä vaiheessa hyvä ku opiskeltiin vasta nämä kaikki. En ois muuten tajunnu mitään, että mitä mä oisin tehny.”

6.1.3 Lapsen kehityksen tukeminen

Yläluokka ”Lapsen kehityksen tukeminen” koostuu neljästä yhdistetystä alaluokasta. Nämä alaluokat ovat leikkikaverit, samanikäisten seura, vuorovaikutustaitojen oppiminen ja ohjattu toiminta (Kuvio 5).

KUVIO 5. Alaluokista yläluokka – Lapsen kehityksen tukeminen.

Tutkimustulosten mukaan äidit pitävät erittäin tärkeänä sitä, että lapset tapaavat ryhmätapaamisten aikana muita lapsia ja saavat leikkiä toistensa kanssa. Lapset saavat ryhmätapaamisissa samanikäistä seuraa ja oppivat vuorovaikutustaitoja. Tutkimustulosten mukaan äitien lisäksi myös lapset ovat saaneet kavereita ryhmästä.

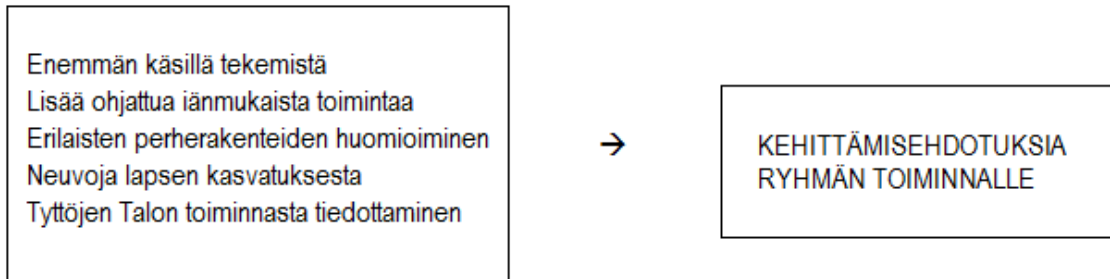
”Heti sano vaan, että leikkikaverit on täällä, leikkikaverit on täällä.”

Äitien mukaan lapset pitivät ryhmätapaamisissa eniten muiden lasten seurasta ja ohjatusta toiminnasta kuten askartelusta ja loruleikeistä. Äidit pitivät hyvänä sitä, että lapsi saa aktiviteetteja ja saavat tekemistä kotona olon rinnalle.

6.2 Kehittämisehdotuksia ryhmän toiminnalle

Aineiston toinen pääluokka, ”Ryhmän toiminnan kehittämisehdotukset” muodostui suoraan viidestä alaluokasta: 1) Enemmän käsillä tekemistä, 2) Lisää ohjattua iänmukaista toimintaa, 3)

Erilaisten perherakenteiden huomioiminen, 4) Neuvoja lapsen kasvatuksesta ja 5) Tyttöjen Talon toiminnasta tiedottaminen (Kuvio 6).

KUVIO 6. Aineiston luokittelutaulukko – Alaluokista pääluokka.

Tutkimustulosten mukaan ryhmätapaamisia voisi kehittää muun muassa lisäämällä käsillä tekemistä, kuten askartelua, piirtämistä ja maalaamista. Toisaalta haastatteluissa tuotiin kuitenkin esille osan lapsista olevan vielä liian pieniä askartelemaan. Haastatteluissa tuotiin ilmi myös, että isommat lapset kyllästyvät joutuessaan leikkimään paikoillaan vauvojen kanssa. Lisäksi kaivattiin eri kehitysvaiheiden huomioimista ryhmän toiminnan suunnittelussa. Kehittämisehdotukseksi nousi, että isommille lapsille voisi suunnitella lisää ohjattua tekemistä. Myös ryhmän kanssa lähtemistä jonnekin toivottiin.

”Ryhmässä voisi olla jotain actionimpaa isommille lapsille.”

”Muutaki tekemistä ku leikkimistä.”

Ryhmänohjaukseen oltiin pääasiassa erittäin tyytyväisiä. Haastatteluista nousi kuitenkin ehdotus, että ryhmätapaamisissa voisi puhua perhe- käsitteen sijasta siitä, mitä äiti ja lapsi voisivat yhdessä tehdä.

”Ku ei meillä niinku semmosta perhettä niinku oo.”

Haastatteluista nousi esille myös äitien tiedollisia tarpeita. Tiedon etsimisen helpottamista kaivattiin, kuten myös esimerkiksi eri ikäryhmistä kertomista. Etenkin uhmaiästä kaivattaisiin tietoa.

”Että niinku kerrotais jotaki järkevää näistä uhmaikäsistä ja muista.. Kävis vaikka yhdellä viikolla yhen ikäryhmän 0-1 ja sitte yhestä kahteen ja kahesta kolmeen. Muut tietäis mitä on tulossa ja mä tietäisin mitä mä nyt tässä teen.”

Tutkimustulosten mukaan Tyttöjen Talolle ei ole helppo löytää. Haastattelussa kuvattiin, ettei moni tiedä Tyttöjen Talosta, mutta jos tietäisi, kävijöitä olisi varmasti nykyistäkin enemmän myös nuorten äitien ryhmässä. Tutkimuksen mukaan osatakseen Tyttöjen Talolle, on tiedettävä missä paikka sijaitsee, sillä esimerkiksi isoa Tyttöjen Talo- kylttiä ei talossa ole.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimuksen tarkoitus oli selvittää, millä tavoin nuorten äitien ryhmässä käyneet äidit ovat kokeneet saaneensa ryhmätapaamisista tukea vanhemmuuteensa, ja millä tavoin ryhmän toimintaa voisi kehittää entistä paremmin ryhmäläisten toiveita ja tarpeita vastaavaksi. Yhteenvetona voidaan todeta, että äidit ovat saaneet nuorten äitien ryhmätapaamisista tukea vanhemmuuteensa monelle eri osa-alueelle ja että he ovat tyytyväisiä ryhmän toimintaan. Joskin myös kehittämissuhteita löytyi. Suureksi osaksi ryhmätapaamisten koetut vaikutukset vanhemmuuteen olivat yhteneväisiä. Esimerkiksi ryhmäläisiltä ja ohjaajilta saadut neuvot, vertaistuki, ohjaajilta saatu tuki ja lasten viihtyminen ryhmässä nousivat esille kaikissa haastatteluissa. Haastateltujen esille tuomat kehittämissuhteet ryhmän toiminnalle puolestaan erosivat paljolti.

Oulun Tyttöjen Talon internetsivuilla kuvataan nuorten äitien ryhmätapaamisissa olevan mahdollisuus tavata samassa elämäntilanteessa olevia nuoria äitejä. Ryhmätapaamisissa kerrotaan myös olevan mahdollisuus keskustella raskauteen, synnytykseen, imetykseen, sekä vauvanhoitoon liittyvistä asioista. (Oulun Tyttöjen Talo 2008, hakupäivä 11.1.2013.) Imetystä lukuun ottamatta kaikki edellä mainitut asiat mainitaan kerätyssä tutkimusaineistossa.

Tutkimukseni tulosten mukaan nuorten äitien ryhmässä käyvät äidit ja lapset viihtyvät ryhmätapaamisissa ja kokevat saaneensa ryhmätapaamisista tukea ja neuvoja sekä ryhmän ohjaajilta, että vertaisilta. Äidit pitivät siitä, että ryhmätapaamisissa näkee muita äitejä ja lapsia. Armannon & Koistisen mukaan vanhempainryhmissä käyneet vanhemmat olivat kokeneet samassa elämäntilanteessa olevien vanhempien tapaamisen erittäin tärkeänä. (Armanto & Koistinen 2007, 437). Tutkimukseni tulosten mukaan myös nuorten äitien ryhmässä käyvät äidit pitivät siitä, että saavat tavata ”*kohtalontovereita*”.

Vertaistuen tarve on ihmisen luontainen tarve saada ja antaa tukea, vertailla omia kokemuksiaan ja elämäntilannettaan. Olisi tärkeää, että jokaisella ihmisellä sosiaaliseen verkostoon kuuluisi ihmisiä, jotka jakavat yhteiset kokemukset ja voivat vastavuoroisesti tukea toisiaan. (Kukkurainen 2007, hakupäivä 28.9.2012.) Yksi äideistä kertoi tuntevansa useita lapsiperheitä nuorten äitien ryhmän ulkopuolelta, kun taas kahdella ei ennen ryhmätapaamisissa muihin tutustumista

lapsiperheystäviä juurikaan ollut. Tutkimukseni tulosten mukaan sekä äidit, että lapset ovat saaneet ryhmätoiminnan kautta kavereita. Armannon ja Koistisen (2007, 437.) mukaan vanhempainryhmissä voi syntyä ihmissuhteita, jotka laajentavat perheiden sosiaalista verkostoa.

Vertaistukitoiminta tuo sisältöä elämään, yhdessä tekemistä ja ystäviä. Vertaiset voivat olla eri vaiheissa samankaltaista elämäntilannetta, jolloin omaan tilanteeseen saa uutta perspektiiviä ja mahdollisesti jopa kokonaan uuden näkökulman. Vertaistuen kautta ihminen saa tilanteeseensa liittyvää tietoa ja käytännön vinkkejä, joiden avulla arjesta selviytyminen voi helpottua. (Huuskonen 2012, hakupäivä 28.9.2012.) Tutkimukseni tuloksissa kävi ilmi, että äidit kokivat voivansa puhua toistensa kanssa. He myös olivat saaneet toisiltaan neuvoja.

Muiden tapaaminen koettiin sekä itselle, että lapselle tärkeänä asiana. Etenkin sitä, että lapset saavat leikkiä toisten lasten kanssa, pidettiin tärkeänä. Leikkiessään lapsi oppii esimerkiksi tunteiden säätelyä ja oppii vastaanottamaan empatiaa toisilta leikkijöiltä. Leikki opettaa lapselle sosiaalisia vuorovaikutustaitoja, moraalista ja arvoja. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2012, hakupäivä 10.12.2012.)

Tutkimukseni tulosten mukaan ryhmän ohjaajien koetaan olevan suuri tuki ryhmäläisille. Ryhmän ohjaajiin oltiin pääasiassa erittäin tyytyväisiä. Melbournen yliopiston toteuttaman tutkimuksen mukaan nuorten äitien ryhmissä käyvien äitien mielestä hyvä ryhmänohjaaja kuuntelee ja tukee, on ystävällinen, helposti lähestyttävä, kannustava ja tietäväinen, sekä antaa ohjausta ja vahvistaa nuoren naisen asemaa ja kokemusta äitinä olemisesta nuorta samalla kunnioittaen (Keys 2008, 2, hakupäivä 19.5.2012). Oulun Tyttöjen Talon nuorten äitien ryhmän ohjaajia kuvailtiin samankaltaisesti. Tutkimusaineistosta nousivat esille ryhmän ohjaajien kyky kuunnella ja neuvoa, ominaisuus välittää ja se, että ryhmäläiset kokivat voivansa keskustella ryhmän ohjaajien kanssa.

8 POHDINTA

Tutkimuksen tarkoituksena on kuvailla nuorten äitien kokemuksia vanhemmuuteen kasvamisen tukemisesta. Tutkimuksen tavoitteena oli tuottaa tietoa, jonka avulla voidaan kehittää ja arvioida nuorten äitien ryhmän toimintaa. Mielestäni ryhmäläisten kokemusten ja näkemysten tutkiminen on mielekästä ja tärkeää, sillä Oulun Tyttöjen Talon nuorten äitien ryhmän toiminta on asiakaslähtöistä. Jotta ryhmän toiminta pystytään suunnittelemaan asiakkaan toiveet ja tarpeet mahdollisimman hyvin huomioivaksi, on kävijöiden kokemuksia ja näkemyksiä selvitettävä. Tutkimusaineisto kerättiin nauhoitettavien teemahaastatteluiden avulla ja tiedonantajia oli kolme. Haastattelutilanteet toteutettiin Oulun Tyttöjen Talon tiloissa yksilöhaastatteluina ja kerätty aineisto analysoitiin aineistolähtöisesti sisällön analyysilla.

Alun perin tarkoituksena oli haastatella tutkimusta varten kolmea, jo pidempään ryhmätapaamisissa käynyttä äitiä. Kolmatta vapaaehtoista haastateltavaa ei löytynyt pitkään ryhmätapaamisissa käyneiden joukosta, joten päädyin ottamaan kolmannen haastateltavan uudempien ryhmäläisten joukosta. Tämä kuitenkin mielestäni osoittautui tutkimustehtävien kannalta toimivaksi ratkaisuksi, sillä haastateltujen eriävät taustat vaikuttivat uskoakseni tutkimusaineiston vaihtelevuuteen.

Suureksi osaksi ryhmätapaamisten koetut vaikutukset vanhemmuuteen olivat samankaltaisia. Esimerkiksi ryhmäläisiltä ja ohjaajilta saadut neuvot, vertaistuki, ohjaajilta saatu tuki ja lasten viihtyminen ryhmässä nousivat esille kaikissa haastatteluissa. Äidit pitivät myös siitä, että ryhmässä käyminen tuo vaihtelua arkeen ja ryhmässä on muitakin aikuisia katsomassa lapsen perään. Äidit pitivät hyvänä myös sitä, että ryhmätapaamisissa saa ilmaisen ja hyvän ruuan. Haastateltavien esille tuomissa asioissa löytyi kuitenkin myös eroavaisuuksia.

Eroavaisuuksia ilmeni etenkin esille tuoduissa ryhmän toiminnan kehittämis ehdotuksissa. Uskon tämän kertovan siitä, että ryhmäläisten tuen tarpeet ovat erilaiset. Eroavaisuudet vanhemmuuden tukemisen kokemuksissa voisivat selittyä osaksi sillä, että jokaisella haastatellulla äidillä on erilaiset taustat ja siten myös erilaiset tarpeet. Haastateltavien taustat erosivat esimerkiksi seuraavissa asioissa. Kaksi haastatelluista äideistä oli aloittanut nuorten äitien ryhmässä käymisen jo vuosia sitten raskausaikoinaan, tuolloin vielä erillisenä olleessa odottavien äitien

ryhmässä. Kolmas haastateltava oli aloittanut nuorten äitien ryhmätapaamisissa käymisen vasta noin kahta kuukautta ennen haastatteluhetkeä. Myös haastateltujen perhetilanteissa ja tukiverkostossa oli eroja. Kahdella haastatelluista ydinperheeseen kuului lapsen lisäksi kumppani. Yhdellä lapsen isä ei elänyt yhdessä äidin ja lapsen kanssa. Yksi äideistä kertoi tuntevansa useita lapsiperheitä nuorten äitien ryhmän ulkopuolelta, kun taas kahdella ei ennen ryhmätapaamisissa muihin tutustumista lapsiperheystäviä juurikaan ollut.

Mielestäni erilaiset tuen tarpeet asettavat ryhmänohjaajille haastavan tehtävän tunnistaa ryhmäläisten tuen tarpeet. Tuen tarpeiden tunnistaminen olisi tärkeää, jotta ohjaajat voisivat tukea jokaista äitiä ja lasta heidän tarpeidensa mukaisesti, ja muokata ryhmätapaamisista mahdollisimman tasapuolisesti kaikkien toiveet ja tarpeet huomioiviksi.

Haastatteluista kävi ilmi, että ryhmäläisten toiveet otetaan hyvin huomioon ryhmän toimintaa suunniteltaessa. Äidit myös kertoivat suositelleensa ryhmää ystävilleen tai suosittellevansa, mikäli tuntisivat alle 21-vuotiaita raskaana olevia tai jo lapsen saaneita äitejä. Tutkimukseni tulosten mukaan mitään ryhmätapaamisissa käsiteltyjä asioita ei ollut koettu turhina tai tarpeettomia. Ryhmän toiminnalle esitetyt kehittämissuositukset liittyivät siihen, mitä asioita ryhmätapaamisissa jo käsiteltyjen asioiden lisäksi voisi käsitellä, tai millaista jo ryhmätapaamisissa ollutta toimintaa voisi olla entistä enemmän.

8.1 Tutkimuksen eettisyys

Hyvä tutkimus on eettisesti kestävä ja tutkimusta ohjaa eettinen sitoutuneisuus. (Sarajärvi & Tuomi 2012, 127). Tutkija kohtaa eettisiä kysymyksiä ja joutuu tekemään moraalisia päätöksiä läpi tutkimusprosessin. Eettiset kysymykset voivat liittyä tutkimuskohteen ja menetelmän valintaan, aineiston hankintaan, tieteellisen tiedon luotettavuuteen, tutkittavien kohteluun, tutkimustulosten vaikutuksiin tai tiedeyhteisön sisäisiin toimintaperiaatteisiin. (Kuula 2011, 11.)

Aiheen valinnassa otin huomioon aiheen ajankohtaisuuden ja tärkeyden. Koin, että tutkimuksesta olisi hyötyä sekä Oulun Tyttöjen Talolle, nuorten äitien ryhmässä käyville äideille, että itselleni. Teemahaastattelun valitseminen tutkimusmenetelmäksi tapahtui yhteistyössä yhteyshenkilöni ja opinnäytetyön ohjaajieni kanssa. Teemahaastattelu on havaittu hyväksi

aineistonkeruumenetelmäksi, kun halutaan tietoa haastateltavien kokemuksista (Virsta virtual statistics 2013, hakupäivä 11.1.2013).

Suunnittelin tutkimuksen suorittamisen mahdollisimman tarkasti ja laadin kirjallisen tutkimussuunnitelman. Tutkimussuunnitelma tarkastettiin oppilaitoksessani, Oulun seudun ammattikorkeakoulussa opinnäytetyön ohjaajieni toimesta. Tutkimussuunnitelman hyväksymisen jälkeen toimitin suunnitelman luettavaksi yhdyshenkilölleni Oulun Tyttöjen Talolle, ja allekirjoitimme tutkimuksen tekemisestä yhteistyösopimuksen ja tutkimusluvan.

Tiedonantajia eli haastateltavia etsiessäni kerroin koko nuorten äitien ryhmälle ryhmätapaamisen yhteydessä tutkimuksestani, aineistonkeruusta ja tarpeestani löytää kolme haastateltavaa, mielellään jo pidempään ryhmätapaamisissa käynyttä äitiä. Vapaaehtoisia haastateltavia ei ilmoittautunut suoraan minulle, joten yhdyshenkilöni, ryhmän ohjaaja auttoi minua löytämään haastateltavat henkilöt. Kun henkilöt osoittivat kiinnostuksensa tutkimukseen osallistumisesta, annoin heille tutkimuksen saatekirjeet (liite 1) tutustuttaviksi. Kävin lisäksi suullisesti läpi saatekirjeessä olevat asiat. Kysyin myös, onko haastateltavilla kysyttävää tutkimukseen tai aineistonkeruuseen liittyen.

Annoin haastateltaville kirjallisesti tiedon siitä, mitkä ovat tutkimuksesta vastuussa olevat tahot. Annoin heille myös omat yhteystietoni, jotta he voisivat halutessaan ottaa minuun yhteyttä. Korostin myös, että tiedonantajana oleminen on täysin vapaaehtoista. Antamalla ihmiselle mahdollisuuden päättää tutkimukseen osallistumisestaan, kunnioitetaan ihmisen itsemääräämisoikeutta. Kerroin haastateltaville, ettei yksityisiä henkilöitä voida tunnistaa tutkimusraportista, eikä heidän nimeään tulla julkaisemaan ilman asianomaisen lupaa tutkimuksen missään vaiheessa. Ennen haastattelutilanteiden aloittamista pyysin haastateltavia vielä allekirjoittamaan tiedonantajien suostumuslomakkeen. Muistutin vielä haastateltavia siitä, että suostumuksen kirjoittuaankin haastateltavat ovat täysin vapaita perumaan osallistumisensa missä vaiheessa tutkimusta tahansa. Kerroin haastateltaville myös kuka tutkimusaineistoa käyttää, mihin tarkoitukseen, kuinka kauan tutkimusaineistoa säilytetään ja kuinka se tuhoetaan.

Huolehdin tiedonantajien anonymiteetin eli nimettömyyden säilyttämisestä läpi tutkimusprosessin. Haastattelutilanteiden nauhoitukset ja litteroidut tekstitiedostot ovat vain minun saatavillani. Olen säilyttänyt tutkimusaineistoa huolellisesti ja esimerkiksi litteroinnin suoritin kuulokkeiden avulla,

jotteivät haastattelutilanteet joutuisi sivullisten kuultaviksi. Tuhoan haastattelutilanteiden nauhoitukset ja kirjalliseksi muuttamani haastattelutiedostot heti loppuraportin valmistumisen jälkeen.

Käytän tutkimusraportissani runsaasti lainauksia haastattelutilanteista. Olen kuitenkin kiinnittänyt huomiota siihen, että käytän ainoastaan sellaisia lainauksia, joista haastateltavien tunnistaminen ei ole mahdollista. Käytän tutkimusraportissani myös paljon kirjallisia lähteitä, sekä internetlähteitä. Olen merkinnyt käyttämäni lähteet asianmukaisesti välttääkseni plagiointin ja kunnioittaakseni asianmukaisesti muiden tutkijoiden ja kirjoittajien tekemää työtä. (Hirsjärvi ym. 2009, 24, 26.)

Kerron tutkimusraportissa kattavasti tutkimuksen kulusta ja käytetyistä menetelmistä. Pohdin tutkimuksen mahdollisia puutteita ja tutkimuksen luotettavuuteen mahdollisesti vaikuttavia tekijöitä. Tällä tavoin pyrin varmistamaan tutkimusprosessin edenneen eettisten vaatimusten mukaisesti. (Hirsjärvi ym. 2009, 26.)

8.2 Tutkimuksen luotettavuus

Pyrin parantamaan laadullisen tutkimukseni luotettavuutta kirjoittamalla tutkimuksen kulusta tarkasti ja yksityiskohtaisesti. Tarkoitukseni on tällä tavoin osoittaa yhteys kuvauksieni, ja niihin liittämäni selitysten ja tulkintojen välillä. Näin lukija kykenee miettimään, sopivatko selitykseni ja tulkintani kuvaukseen, ja siten myös arvioimaan selitykseni luotettavuutta. (Hirsjärvi ym. 2009, 232.) Oleellisimpia asioita laadullisen tutkimuksen arvioimisessa ovat henkilöiden, paikkojen ja tapahtumien kuvaukset. Olen selvittänyt aineiston tuottamisen olosuhteet ja paikat, mistä aineistot kerättiin, otsakkeen 5.2 alla. (Hirsjärvi ym. 2009, 232.)

Yhdessä haastattelutilanteessa uskon lapsen mukana olosta olleen mahdollisesti häiriötä haastattelutilanteen alussa. Tästä syystä ehdotin haastattelutilanteen keskeyttämistä. Haastateltava äiti kuitenkin ehdotti, voisiko pyytää ryhmänohjaajaa katsomaan lastaan haastattelun ajaksi. Tämä onnistui ja lapsi jäi hyvillä mielin leikkimään muiden lasten kanssa, eikä haastateltavan keskittyminen enää uskoakseni herpaantunut lapsen miettimisen vuoksi. Olisin voinut ehdottaa kaikille haastateltaville jo aluksi, voisivatko he jättää lapsensa haastattelutilanteen ajaksi ryhmän ohjaajien hoitoon.

Aineistoa kerätessäni ja analysoidessani olin tietoinen ennako-olettamuksestani, ja pyrin etenkin haastattelutilanteissa tietoisesti siihen, ettei olettamukseni välity haastateltaville. Ilman tieteeseen perustuvia perusteita ennako-olettamukseni oli, että nuorten äitien ryhmien kävijät ovat kokeneet hyötynsä ryhmäkerroista. Pyrin haastattelutilanteissa olemaan esittämättä kysymyksiä haastateltavan vastauksia ohjailevasti tai johdattelevasti (Ruusuvuori & Tiittula 2005, 10-12).

Myös aineiston analyysivaiheen selventäminen on tärkeä tulosten luotettavuuden arvioimisen kannalta. Kerron otsakkeen 5.3 alla tarkasti analysointiprosessista. Käytän esimerkkiä (kuvio 1) havainnollistamaan kuinka olen jäsentänyt aineistoa. Käytän tutkimuksen tuloksia käsittelevässä kappaleessa hyväkseni suoria ja pelkistettyjä otteita haastatteluista. (Hirsjärvi ym. 2009, 232-233.)

Pyrin vahvistamaan tutkimukseni luotettavuutta myös hakemalla ohjausta opinnäytetyön menetelmäohjaajalta ja opinnäytetyön sisällönohjaajalta läpi opinnäytetyöprosessin. Heillä on kokemusta tutkimuksen tekemisestä ja arvioimisesta. Opinnäytetyön ohjaajat ovat käyneet tutkimuksen tulokset läpi ennen niiden julkistamista.

Sarajärven & Tuomen (2012, 142) mukaan laadullista tutkimusta tehtäessä on tärkeää, että tutkijalla on riittävästi aikaa tutkimuksen tekemiseen. Tämä on yhteydessä tutkimuksen laatuun. Opinnäytetyötutkimukseni tekemiseen meni aikaa noin yksitoista kuukautta alkaen siitä, kun aloin etsiä tutkimuksen aiheesta jo olemassa olevaa tietoa, aina tulosten julkaisemiseen saakka. Tarkoitukseni oli edetä tutkimusprosessissa nopeammin, mutta aikatauluni venyi etenkin tutkimusprosessin kirjallisten tuotosten useiden tarkastus- ja korjauskertojen johdosta. Koin tutkimusprosessin edenneen lopulta sopivaa vauhtia ja koin tutkimusprosessiin kuluneen ajan riittäväksi.

8.3 Tulosten hyödynnettävyys ja kehittämisehdotukset

Tutkimuksen tuloksia voidaan käyttää Oulun Tyttöjen Talon nuorten äitien ryhmän toiminnan kehittämiseen ja arvioimiseen. Tutkimuksesta saatu tieto on hyödyllistä etenkin ryhmän ohjaajille, sillä saatujen tietojen avulla ryhmän ohjaajat voivat huomioida äitien toiveet ja tarpeet vielä entistäkin paremmin. Tutkimustuloksista on hyötyä myös minulle itselleni tulevana kättilönä ja

terveydenhoitajana. Ymmärrän nyt paremmin nuorten äitien tiedon ja tuen tarpeita, sekä vertaistuen ja ryhmätoiminnan hyötyjä.

Tutkimustuloksia käsittelevän otsakkeen 6.2 alla käytiin läpi ryhmäläisten esille tuomia kehittämissuhteita ryhmän toiminnalle. Olen miettinyt mitkä näistä kehittämissuhteista olisi mahdollista toteuttaa, ja uskoakseni Tyttöjen Talon toiminnasta tiedottamista lukuun ottamatta kehittämissuhteet ovat hyvin toteutettavissa. Toiminnasta tiedottaminen on uskoakseni haasteellisempaa toteuttaa, sillä se vaatisi myös rahoitusta. Tutkimustulosten mukaan tiedottamiseen kuitenkin kannattaisi panostaa.

Ryhmäläiset toivoivat ryhmätapaamisissa olevan enemmän käsillä tekemistä. Tämä voitaisiin toteuttaa sisällyttämällä ryhmätapaamisiin mahdollisuus askarteluun, piirtämiseen ja maalaamiseen. Esimerkiksi juhlapyhien lähestyessä voisi yhdessä askartelu olla ohjattua ja ryhmätapaamisen pääteemana. Ryhmätapaamisiin toivottiin myös lisää ohjattua, iänmukaista toimintaa. Askartelukerralla tämä voisi tarkoittaa esimerkiksi sitä, että ohjaaja suunnittelisi eri-ikäisille erilaisia askartelumahdollisuuksia. Esimerkiksi pienimuotoinen ohjattu värikylpy voisi olla pienimpien mieleen.

Vaikkakin myös vapaamuotoisemmasta seurustelusta pidettiin, kaivattiin myös tietoa esimerkiksi lapsen eri kehitysvaiheista. Syksyllä voisi käsitellä esimerkiksi kolmena peräkkäisenä kertana eri ikäryhmiä. Ensimmäisellä kerralla ohjaaja kertoisi mitä tapahtuu lapsen ensimmäisen vuoden aikana, toisella kerralla käsiteltäisiin lapsen toinen vuosi, ja kolmannen ryhmätapaamisen aikana kolmas vuosi. Ohjaajan kerrottua eri-ikäisten kehityksestä ja kehityksen tukemisesta, voisi jokainen ryhmäläinen halutessaan kertoa miten tietty ikäkausi heidän perheessään meni ja miten mahdollisista ongelmista selvittiin. Näin ryhmäläiset saisivat myös arvokasta tietoa, tukea ja neuvoja vertaisiltaan.

8.4 Omat oppimiskokemukset ja jatkotutkimusehdotukset

Olen opinnäytetyöni aiheen valintaan erittäin tyytyväinen. Tutkimusprosessin alussa uskoin tutkimuksesta olevan hyötyä Tyttöjen Talolle, nuorten äitien ryhmän kävijöille ja minulle itselleni. Tutkimuksen tekemisestä on ollut minulle paljon hyötyä, sillä olen saanut paljon tietoa muun muassa vanhemmuudesta, vanhemmuuden tukemisesta ja nuorista äideistä. Opin myös kuinka tutkimus suunnitellaan, toteutetaan ja kuinka tutkimusprosessista raportoidaan. Mielestäni tutkimukseni tulokset vastaavat asettamiini tutkimuskysymyksiin, joten Oulun Tyttöjen Talo voi hyödyntää tutkimukseni tuloksia nuorten äitien ryhmän toiminnan arvioinnissa ja kehittämisessä. Mikäli tutkimuksessa esille tulleet kehittämis ehdotukset huomioidaan nuorten äitien ryhmän toiminnan suunnittelussa, myös ryhmäläiset tulevat hyötymään tekemästäni tutkimuksesta.

Opinnäytetyön tekeminen oli minulle uusi ja haastava kokemus, sillä en ole aikaisemmin tehnyt tutkimustyötä. Opinnäytetyöprosessin aikana perehdyin muun muassa kvalitatiivisen tutkimuksen eri vaiheisiin ja tiedon hakemiseen eri lähteistä. Haastavimmaksi vaiheeksi tutkimuksen tekemisessä koin aineiston analysointivaiheen. Erityisesti aineiston abstrahointi eli käsitteellistäminen tuntui hankalalta. Sain apua opinnäytetyöni ohjaajilta läpi tutkimusprosessin.

Tutkimuksen tietoperustaan perehtyessäni ja tutkimusta suunnitellessani kävin kahdesti tutustumassa nuorten äitien ryhmän toimintaan. Kysyin ryhmän ohjaajilta ryhmän toiminnasta ja sain mielestäni hyvin kuvan siitä, mitä nuorten äitien ryhmän toiminta pitää sisällään. Sain myös olla seuraamassa ryhmätapaamista. Koin tämän helpottaneen paitsi ryhmän toiminnan ymmärtämistä, myös tiedonantajien löytymistä tutkimukseen. Koin haastattelutilanteet erittäin mielenkiintoisina, ja minulle tulevana kättilönä ja terveydenhoitajana paljon hyödyllistä tietoa ja taitoa tuovina tilanteina.

Olen miettinyt, mitä olisin voinut tehdä tutkimusprosessin aikana toisin, jotta opinnäytetyöni lopputulos olisi ollut nykyistä parempi. Olisin voinut perehtyä perusteellisemmin erilaisiin haastattelumuotoihin ja siten varautua vielä paremmin haastattelutilanteisiin. Koen kuitenkin onnistuneeni haastattelutilanteiden toteuttamisessa pääosin hyvin. Koin ilmapiirin olleen haastattelutilanteissa avoin ja luottamuksellinen. Ehkä tästä syystä ryhmäläiset uskalsivat tuoda

esille myös kehittämissuhteita ryhmän toimintaan liittyen. Ennen haastattelujen toteuttamista pelkäsin, etteivät haastateltavat toisi ilmi kehittämissuhteita. Pelkoni osoittautui kuitenkin aiheettomaksi.

Toinen kehittämissuhteita on aikataulun suunnittelu. Mielestäni olisin voinut suunnitella opinnäytetyöni aikataulun paremmin ja pitää siitä kiinni täsmällisemmin, jotta opinnäytetyöni olisi valmistunut nopeammin.

Opinnäytetyön tekemiseen liittyvä oppikokonaisuus ei ole vielä valmis, ja olen miettinyt kuinka voisin hyödyntää tekemääni tutkimusta opinnoissani vielä jatkossakin. Voisin esimerkiksi opintoihini liittyvänä kehittämissuhteena osallistua ryhmätapaamisen suunnitteluun ja ohjaamiseen, toteuttaen jonkin tutkimuksessa esille tulleen ryhmän toimintaan liittyvän kehittämissuhteuden. Jatkotutkimukseksi voisin ehdottaa nuorten äitien ryhmän ohjaajien kokemusten selvittämistä nuorten äitien ryhmän ohjaamisesta, ryhmätapaamisten suunnittelusta ja nuorten äitien ryhmän toiminnasta.

LÄHTEET

Antikainen, I. & Leskio, M. 2008. Terve Suomi. Hakupäivä 29.8.2012

<http://demo.seco.tkk.fi/tervesuomi/item/nn:285>.

Armanto, A. & Koistinen, P. 2007. Neuvolatyön käsikirja. Hämeenlinna: Tammi.

Austerberry, H., Clemens, F., Elbourne, D., Oakley, A., Sawtell, M. & Wiggins, M. 2007. Teenage Parenthood and Social Exclusion: A multi-method study. Teenage Pregnancy Research Programme, research briefing. 01/07 No: 7. 2. Hakupäivä 29.5.2012

<http://media.education.gov.uk/assets/files/pdf/b/briefing%207.pdf>.

Berthoud, R., Ermisch, J., Franesconi, M., Liao, T., Pevalin, D. & Robson, K. 2004. Long-term Consequences of Teenage births for Parents and their Children. Teenage Pregnancy Research Programme, research briefing. 03/04 No: 1. 1. Hakupäivä 28.5.2012

<http://media.education.gov.uk/assets/files/pdf/b/briefing%201.pdf>.

Hasila, P. 2007. Vertaistukiryhmä yksinhuoltajaäidin arjen tukena. Hakupäivä 19.5.2012

<https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/11776/2007-03-29-01.pdf?sequence=1>.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2000. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö.

Helsinki.

Hirsjärvi, S. Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Huuskonen, P. 2012. Vertaistuki – ”en olekaan ainut”. Sosiaaliportti. Hakupäivä 28.9.2012

<http://www.sosiaaliportti.fi/fi-FI/vammaispalvelujen-kasikirja/itsenaisen-elaman-tuki/vertaistuki/>.

Kalland, M. 2006, 2. Lapsiperheen hyvinvointi. Hakupäivä 1.10.2012

[http://info.stakes.fi/NR/rdonlyres/BDFF3EA0-A525-45F7-B1EF-](http://info.stakes.fi/NR/rdonlyres/BDFF3EA0-A525-45F7-B1EF-D7D86DC02570/0/Lapsiperheenhyvinvointi_kalland_3_.pdf)

[D7D86DC02570/0/Lapsiperheenhyvinvointi_kalland_3_.pdf](http://info.stakes.fi/NR/rdonlyres/BDFF3EA0-A525-45F7-B1EF-D7D86DC02570/0/Lapsiperheenhyvinvointi_kalland_3_.pdf).

Kaltiala-Heino, R., Kangaspunta, R., Kilkku, N. & Punamäki R-L. Lapsiperheiden psykososiaalinen tukeminen. 2005. Hakupäivä 29.8.2012
<http://www.google.fi/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CCAQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.pshp.fi%2Fdownload.aspx%3FID%3D389%26GUID%3D%257BF7A5862B-CABE-45A2-A80A-FE8F81E5F105%257D&ei=CndoUJahluiG4gTyoYCABg&usg=AFQjCNHV6IT-zxDb6zJMdQvVx9RR8zUz9g>.

Kersanet. 2012. Vanhemmuuteen kasvu. Hakupäivä 29.8.2012
http://www.epshp.fi/kersanet/lapsen_odotus/vanhemmuuteen_kasvu.

Kettunen, T. Laitinen-Väänänen, S., Mäkelä, J. & Vänskä, K. 2011. Onnistuuko ohjaus?. Edita Publishing Oy.

Keys, D. 2008. Optimizing wellbeing: Young Mothers' Partipication in Parents Groups. Hakupäivä 19.5.2012
http://www.kcwh.unimelb.edu.au/__data/assets/pdf_file/0006/86712/windemere_report_01_13.pdf

Koskela, M., nuorten äitien ryhmän ohjaaja, kättilö, Oulun Tyttöjen Talo. 2012. Keskustelu 10.4.2012. Oulun Tyttöjen Talo.

Koskela, M., nuorten äitien ryhmän ohjaaja, kättilö, Oulun Tyttöjen Talo. 2012. Keskustelu 23.4.2012. Oulun Tyttöjen Talo.

Kukkurainen, M. 2007. Terveyskirjasto. Vertaistuki ja tukihenkilötoiminta. Hakupäivä 28.9.2012
http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=reu00322.

Kuula, A. 2011. Tutkimusetiikka. Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Jyväskylä: Vastapaino.

Kyngäs, H. & Vanhanen, L. 1999. Sisällön analyysi. Hoitotiede. Vol. 11, 1/1999, 4-7.

Lastensuojelulaki. 13.4.2007/417.

Mannerheimin lastensuojeluliitto. 2012. Leikin merkitys lapselle. Hakupäivä 10.12.2012
http://www.mll.fi/vanhempainnetti/lasten_leikit/leikin_merkitys_lapselle/.

Mannerheimin lastensuojeluliitto. 2009. Vanhemmuuden tuki edistää lapsen oikeutta hyvään lapsuuteen. Hakupäivä 1.10.2012
http://www.mll.fi/ajankohtaista/tiedotteet_ja_uutiset/?x41088=8022445.

Medical resources. 2009. Teenage pregnancy. March of dimes. Hakupäivä 17.5.2012
http://www.marchofdimes.com/professionals/medicalresources_teenpregnancy.html.

Nihira, M. 2010. Teen Pregnancy: Medical Risks and Realities. WebMD Medical Reference. Hakupäivä 17.5.2012
<http://www.webmd.com/baby/teen-pregnancy-medical-risks-and-realities?page=2>.

Oulun Seudun Setlementti ry. 2012. Oulun Tyttöjen Talo. Hakupäivä 20.7.2012
<http://www.oulunsetlementti.fi/index.asp?pid=90>.

Oulun Tyttöjen Talo. 2008. Nuoret äidit. Hakupäivä 11.1.2013
<http://www.likka.fi/index.asp?pid=91>.

Ruusuvuori, J.& Tiittula, L. 2005. Haastattelu: Tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus. Jyväskylä: Osuuskunta Vastapaino.

Sarajärvi, A. & Tuomi, J. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 5. Painos, Jyväskylä: Tammi.

Synnyttäjät ja synnytystoimenpiteet sairaaloittain. 2012. Tilastoraportti 27/2012. Suomen virallinen tilasto, Terveys 2012. Terveystieteiden tutkimuskeskus ja hyvinvoinnin laitos.

Torikka, M. 2012. Tyttöjen taloilla. ASENNETTA 01/12, 20.

Virsta virtual statistics. 2013. Teemahaastattelu. Hakupäivä 11.1.2013
<http://www.stat.fi/virsta/tkeruu/04/03/>.

Väestöliitto. 2012. Siirtymä vanhemmuuteen. Hakupäivä 29.8.2012

http://www.vaestoliitto.fi/parisuhde/parisuhdetietoa-ammattilaisille/tietoa_parisuhdeammattilaisille/parisuhde_perhevalmennuksessa/siirtyma_vanhemmuuteen/.

Väestöliitto. 2012. Vanhemmuus on parisuhteelle myös haaste. Hakupäivä 29.8.2012

http://www.vaestoliitto.fi/vanhemmuus/tietoa_vanhemmille/parista_perheeksi/parisuhde_ja_vanhemmuus/.

Väestöliitto. 2012. Vanhemmuuteen siirtyminen on yksilöllinen kokemus. Hakupäivä 29.8.2012

http://www.vaestoliitto.fi/vanhemmuus/tietoa_vanhemmille/parista_perheeksi/siirtymavaihe_vanhemmuuteen/.

LIITTEET

LIITE 1: Saatekirje

LIITE 2: Aineiston luokittelutaulukko

Hei ja kiitos, että olet osa opinnäytetyötutkimustani!

Tutkimuksen tarkoitus on kuvailla nuorten äitien kokemuksia vanhemmuuteen kasvamisen tukemisesta. Tavoitteena on tuottaa aiheesta tietoa, jotta Oulun Tyttöjen Talo voi kehittää nuorten äitien ryhmän toimintaa. Tutkimuksen suoritan minä, sairaanhoitaja-terveydenhoitajakätilöopiskelija Henna Lepistö osana opintojani. Mikäli Sinulla herää tämän saatekirjeen lukemisen jälkeen kysyttävää tutkimukseen liittyen, olethan yhteydessä minuun.

Sähköposti: [REDACTED]

Puhelin: [REDACTED]

Tutkimukseen tarvittava aineisto kerätään nauhoitettavan haastattelun avulla joko Oulun Tyttöjen Talon tiloissa tai kotonasi. Haastattelujen nauhoittaminen on apuvälineeni ja tuhoan nauhoitukset heti tutkimuksen kirjallisen tuotoksen valmistuttua. Nimesi ei tule esille tutkimuksessa. Tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista, ja voit halutessasi perua tutkimukseen osallistumisen missä vaiheessa tahansa.

Toivon, että puhut haastattelutilanteessa mahdollisimman rehellisesti ja avoimesti. Toivon myös että ilmoitat, mikäli esimerkiksi jokin haastattelussa esitettävä kysymys tai aihealue tuntuu sinusta ahdistavalta tai koet, ettet mielelläsi vastaisi kysymykseen.

AINEISTON LUOKITTELUTAULUKKO

ALKUPERÄISILMAUS	ALALUOKKA	YLÄLUOKKA	PÄÄLUOKKA
<p>"Hirveesti saanut kavereita."</p> <p>"Tutustuttiin ryhmän kautta toiseen äitiin ja tämän lapsiin."</p>	Uudet kaverit	Vertastuki	Vanhemmuuden tukeminen
<p>"Moneen kanssa käydään kahvilla ryhmän ulkopuolellakin."</p> <p>"Käydään toistemme luona kahvittelemassa ja lapset saa leikkiä."</p> <p>"Ollaan vapaa-aikana yhdessä."</p>	Vapaa-ajan vietto yhdessä		
<p>"Ryhmäläisille voi aina kertoa että ärsyttää ja väsyttää ja ne ymmärtää."</p> <p>"Ryhmässä on kohtalontovereita."</p>	Toistensa ymmärtäminen		
<p>"Pääsee juttelemaan muiden kanssa."</p>	Yhdessä keskustelu		
<p>"Tyttöitä, joilla on vanhempia lapsia kuin oma saa neuvoja."</p>	Neuvojen saaminen ja antaminen		
<p>"Ohjaajalle voi jutella kaikesta."</p> <p>"Ohjaajan kanssa pystyy jutella."</p> <p>"Ohjaajalle pystyy puhumaan."</p> <p>"Ohjaajien kanssa voi puhua kaikesta."</p> <p>"Ohjaajalle voi jutella."</p>	Keskustelu	Ryhmän ohjaajan tuki	

ALKUPERÄISILMAUS	ALALUOKKA	YLÄLUOKKA	PÄÄLUOKKA
<p>"Ohjaaja ei ajattele, että mä en voi ymmärtää."</p> <p>"Ohjaajat ei säi."</p> <p>"Ohjaaja ei ajattele, kannattaako tuollasesta asiasta ees puhua."</p> <p>"Ohjaajat eivät ajattele negatiivisesti."</p>	<p>Vaihtaminen</p>	<p>Ryhmän ohjaajalta saatu tuki</p>	<p>Vanhemmuiden tukeminen</p>
<p>"Ohjaaja kuuntelee."</p>	<p>Kuuntelu</p>		
<p>"Ohjaajalta voi kysyä."</p> <p>"Ohjaajalta saa neuvoja."</p> <p>"Ohjaaja osaa neuvoa."</p> <p>"Osataan yhdessä miettiä miten toimia."</p> <p>"Kysyessä saa apua ja tukea ja neuvoa."</p> <p>"Ohjaaja antaa neuvoa."</p> <p>"Saa neuvoja jos kysyy."</p> <p>"Opittu ensiapuasioita."</p> <p>"Opittu turvallisuusasioita."</p> <p>"Raskausaikana tuli tietoa mitä synnytyksessä tehaän."</p> <p>"Raskausaikana tuli tietoa ravitsemuksesta."</p> <p>"Raskausaikana tuli tietoa mitä synnytyksessä tehaän."</p> <p>"Sai apua kriisiin hampaitten kanssa."</p> <p>"Sai apua nukkumisongelmaan."</p> <p>"On saanut apua ongelmiin."</p> <p>"Mitä ikinä on tullut mieleen on saanut apua."</p>	<p>Neuvonta</p>		

ALKUPERÄISILMAUS	ALALUOKKA	YLÄLUOKKA	PÄÄLUOKKA
<p>"Lapsi pääsee leikkimään."</p> <p>"Lapsi saa leikkiä."</p> <p>"Lapsel saa leikkiä keskenään."</p> <p>"Lapsi saa leikkiä muiden lasten kanssa."</p> <p>"Lapselle on kavereita minkä kanssa leikkiä."</p> <p>"Muiden taaperoiden kanssa voi juosta."</p> <p>"Lapsi saa kavereita."</p> <p>"Lapselle on kavereita."</p> <p>"Lapsi tutustuu muihin lapsiin."</p>	<p>Leikkikaverit</p>	<p>Lapsen kehityksen tukeminen</p>	<p>Vanhemmuuden tukeminen</p>
<p>"Lapsi saa olla toisten lasten kanssa."</p> <p>"Lapsi saa saman ikäistä seuraa."</p> <p>"Lapsi saa olla lasten kanssa."</p> <p>"Lapsi näkee ikäovereita."</p>	<p>Samankäisten seura</p>		
<p>"Lapsi oppii kanssakäymistä."</p> <p>"Lapsi oppii, ettei muita lapsia voi lyödä niin lujasti kuin äitiä."</p>	<p>Vuorovaikutustaitojen oppiminen</p>		
<p>"Lapsi saa aktiviteetteja."</p>	<p>Ohjattu toiminta</p>		
<p>"Välillä ärsyyttää kun puhutaan perheistä."</p> <p>"Voisi puhua perheen sijasta mitä äiti ja lapsi voisi tehdä."</p>	<p>Enliaisten perherakenteiden huomiointi</p>		<p>Kehittämisehdotuksia ryhmän toiminnalle</p>

ALKUPERÄISILMAUS	ALALUOKKA	YLÄLUOKKA	PÄÄLUOKKA
<p>"Enemmän askartelua."</p> <p>"Enemmän piirtämistä ja maalaamista."</p> <p>"Isänpäiväksi voisi tehdä kortteja."</p> <p>"Lapset on innoissaan askartelemisesta."</p>	<p>Enemmän käsillä tekemistä</p>		<p>Kehittämisehdotuksia ryhmän toiminnalle</p>
<p>"Mutaki tekemistä ku leikkimistä."</p> <p>"Ohjattua tekemistä isommille lapsille."</p> <p>"Actionimppaa isommille."</p> <p>"Lapset on kyllästyneet olemaan yhdessä kohdassa leikkimässä pikkuvauvojen kanssa."</p> <p>"Käytäis jossain."</p>	<p>Lisää ohjattua lämmitäviä toimintaa</p>		
<p>"Kerrottaisiin uhmaikäisistä."</p> <p>"Annettaisiin neuvoja mitä tehdä uhmaikäisen kanssa."</p> <p>"Annettaisiin vinkkejä mitä tehdä kun lapsi huutaa kaupan lattialla."</p>	<p>Neuvoja lapsen kasvatuksesta</p>		
<p>"Hyvin moni ei tiedä Tyttöjen Talosta."</p> <p>"Kukaan ei tiedä mitä täällä tehdään."</p> <p>"Löytääkseenämme pitää tietää missä tämä rakennus on."</p>	<p>Tyttöjen Talon toiminnasta tiedottaminen</p>		